

РЕЧ АУТОРА

Можемо, ако тако желимо, тужно, упорно гурати главу кроз уске решетке. Кројити себе по вањској мери. Можемо гледати свет који видимо, као отворену књигу натопљену румом.

Међутим, од рођења нам је дато да, унутрашњим билом, скривеним у плавичастој тмини, осећамо бескрајни преплет златних нити, којима све што живи и пулсира, јесте једно.

Живот се не топи у устима као чоколада, већ као камен круни зубе. Брусити дијамант, значи ломити зубе, и све своје кости изнова премештати у маратонској потрази за најлепшом, античком фигуром. Себе глатати, док у нашем лику свет не нађе сопствени одраз јер, док се светлост ломи, неминовно се једни у другима сви ми видимо.

Верујем да више хиљада година моји преци са истог овог места гледају изласке Сунца. Верујем, исто тако, да су неки мудри људи одраз ликовног ткали тако пажљиво да је сваки тон од црне до беле, кроз векове уткан у наше Вечно.

Одговор је сасвим прост. Хелени су наша деца, а гени носе Логос. У доба раног хришћанства свет се умио знатно бистријим смислом. Ту нам је корен и бит. Који немају ритма за то, листови књига остајаће им међу прстима, у потпалуљу лађе без севера и смера.

Дајем им моје гребане по камену, нек им тај дијалог помогне на концу златног трагања.

РЕЧ МЕНТОРА

Неочекивано интересовање савременог живописца за један касноантички споменик основ је пројекта којим Урош Благојевић евоцира Константинов славолук са римског форума. Веома сложена иконографија узора представља полазиште у креативном истраживању, где се у великој мери узима у обзир традиција ранохришћанске и византијске уметности. Уместо посвете *Једном богу* са високе атике споменика, сада се налази деизисни чин са Христом, у коме јесте откривена тајна превечног Бога. Христос је опет окружен Богомајком и Претечом, као и кнежевима апостолским Петром и Павлом, те Светим Константином и мајком Јеленом. Из медаљона са Хадријановог ловачког споменика, који су секундарно употребљени на славолуку, преузета је тема хероја, која се представља у духовном виду кроз приказе светих Георгија и Димитрија, те архангела Михаила и цара Константина. Подужни рељефи, који су наменски клесани за Константинов славолук, представљају историјску везу са узором и чине циклус победе на

Милвијском мосту и свечаних сцена обраћања сенату и народу и поделе новца. У раду Уроша Благојевића задржана је и на свој начин интерпретирана представа битке на Милвијском мосту са јасно маркираним Христограмом. Табле које евоцирају иконографију базе стубова са славолука, приказују крилате Викторије које носе идеју победе над греховима који су појединачно сигнирани и представљени као свезани. Полазиште реинтерпретације јесте вишеструко:

Иконографско решење обухвата тријумфалну тематику у свом есхатолошком виду

Касноантичка есхатологија, која се темељи на непрекидној смени елемената, сада је преформулисана у ранохришћанску, чија је премиса Христов други долазак и вечна Парусија. Живот будућег века се не доживљава као овоземна већ као небеска егзистенција. Победа дакле, није ништа друго до ступање у вечност.

Питање стила разрешавано је у споју уметничког узора и искуства савременог са индивидуалном поетиком

У преузимању стилских елемената, упркос тежњама ка тонском начину обликовања, доминира касноантички колоризам, где издвојено и кубично затворена форма показује своје унутрашње – онтолошко осветљење. То тачно одговара методу византијског сликарства и истовремено открива могућности у савременој уметности.

Религијски синкретизам са неоплатоничарским схватањима, у иконографији узора, кроз уметничко, приближавају савремену и ранохришћанску уметност

Односи велико – мало и наративно – симболично постулирају ову аналогију. Синтетизовање супротстављајућих тежњи тако се показује као иницијално у уметности раних Хришћана, али и у уметничком пројекту Уроша Благојевића.

Пројекат Уроша Благојевића указује на Константинов славолук као дело које поред архитектонско – споменичког карактера поседује и аутентичну иконографију. Рад још једино садржи сећање на градитељски склоп, док појединачна иконографска решења у општем склопу добијају коначни смисао. Касноантички симболи на један неочекивани начин остварују свој смисао у раду насталом у другој деценији 21. столећа, у години 1700. од проглашења Миланског едикта

Проф. Горан Јанићијевић